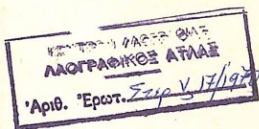

17
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / 10-3-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... ^{ἐννοεῖται} *Ἰκαρίνα*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Καρραινῶν*
Νομοῦ *Εὐβοικῆς*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἰεραγεῖς*
Χατζόπουλος ἐπάγγελμα *Διδάσκων*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις : *Κερασοχώριον*..... *Εὐβοικῆς*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *1*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Κων/νος Μανιῶν*.....

ἡλικία... *64*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Βά. Διφ. Ἰστορίαι*
..... τόπος καταγωγῆς *Ἰκαρίνα*.....

β) *Εὐαγγέλιον*..... *Μανιῶν*..... *Ἰκαρίνα*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; ... *Δίκ. ὑ. ὑ. ἔρχον*... *Χειροφίνοι*
περιέρχει... *Δίκ. ὑ. ὑ. ἔρχον*... *Βόσκη*.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Ο.Χ.*!.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χώρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
..... *Εἰς γαιοκτήμονα*.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ο.Χ.*.....
..... *Δίκ. ὑ. ὑ. ἔρχον*.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ;

..... *γεωργία καὶ κτηνοτροφία*

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ;

..... *οὐκ ἀσχολοῦνται*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

..... *οἱ μὲν ἐργάζονται μόνον οἱ δὲ καὶ ἄλλοι*

ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

..... *ἐκαστὸν κατὰ τὴν ἐργασίαν*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

..... *εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμεραμισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

..... *εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα*

ἐργάζονται οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

..... *ἀπὸ τῶν ἐξωτ. χωρίων*

6) α) Οἱ νέαι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

..... *ἀπὸ τῶν ἐξωτ. χωρίων*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

..... *ὡς ἐργάται*

..... *ὡς ἐργάται*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) γλῶσς (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

№ 3. 1919. год.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; 1950

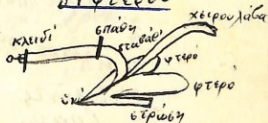
ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ;

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, διφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα χρησιμοποιείται (ή χρησιμοποιείται) κάθε τύπος ;
Ποίος κατασκεύαζε τὸ άροτρον τούτο ή από, πού έ γίνεται ή προμή-
θεια αυτού ; ... *Μονοφτερο και διφτερο...*

7. Προσδιορίστε τον χαρακτήρα των
α) εστιών β) άκρων

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χερουλαβ 4. ... 7. ... 10. κζυδ.
2. ... 5. ... 8. ...
3. ... 6. ... 9. ...

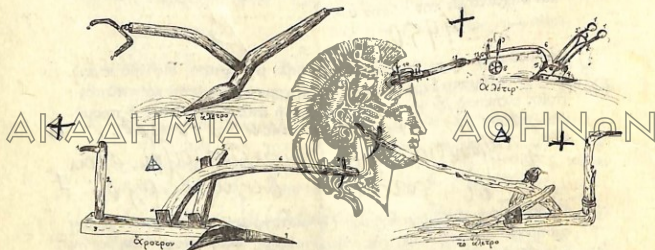
2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει ;)

3) Μηχανή θερισμού

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἄλωνισμού 1.968
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιόν ξύλινον ἄροτρον

..... οὐδὲν ὁ χειρὸς ἐ'
 οὐδὲν (ξηρανὸς).....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χειρὸς λαβὴ	6. ταβάνι	11.
2.	7. κλειδί	12.
3. ἀλίστρο πῶσα	8. ψερά	13.
4. β. φ. ἡ. κ. ε.	9. ἐ. ν. ι.	14.
5. β. π. α. δ. γ.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

ἄροτρον μονόψαλον (μηχανή)

1 χειρὸς λαβὴ	5 οὐδὲν
4 β. π. α. δ. γ.	6 ταβάνι
5 ψερά	

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
... θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

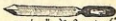
σπάθην

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφαῖ, σκεπάρνι

πνι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

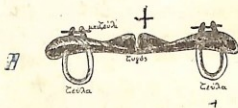

σκεπάρνι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... *βοεῖς*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δ. υ. β.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *ζυγός - ζεύλα, ἀντικείμενα*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *λουρί*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλαούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λουρί*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *σχ. 1.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

..... ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

...ταῖς περναῖταιν... ἐνὶ... ζεύγος... ἐλίσσονται... εἰς
 ...ζεύγος... ἐνὶ... ζεύγος... καὶ... ἐλίσσονται... ἐνὶ... ζεύγος...
 ...αὐτῶν...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

...ταῖς... βοδία... ἐνὶ... ζεύγος... ἐλίσσονται... εἰς... ζεύγος...
 ...ταῖς... βοδία... ἐνὶ... ζεύγος... ἐλίσσονται... εἰς... ζεύγος...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· με' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

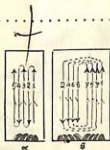
...βχοι... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν... ἐν...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ναι, εὐθείαι γραμμαί.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Ναι, σπορὰς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά), μετὰ αὐλακιῶν;

Ναι, αὐλακίαι.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἄροτρον;

Ναι, ἐν τῇ οὐρανίᾳ καὶ ἐν τῇ πελάγει.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Καθέτως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

..... ὀργώματα - δὶ' ἑσφο - ἑσφορα'

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

..... ὀργώματα - δὶ' ἑσφο - ἑσφορα - βιολογία.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

..... 3 χρονία

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διάσκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

..... βαμβάκι

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

.....
 ... ξίλην... ράβδος... φοῦρα... μηχανή...
 ... βουκέντρον... εἰς... τὸ... ἄκρον...

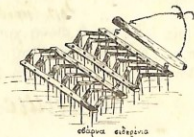
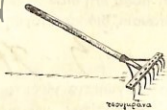
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

.....
 ... σβάρνισμα... γίνεσθαι...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

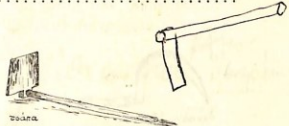
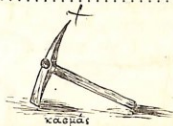
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..... *τῶν τοι... μολύβια*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί, οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

..... *2. ἔνομα... δια'... εὐαγγελί... τῶν... ἀναρμον...*
..... *λεφτῶν...*

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

..... *7. ἀγορά... ἔνα... ἔνα... ἐν... αὐτῇ...*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... *2. παλαιότητα... κυρίως...*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

..... *6. ἐν... ἐμφαν...*

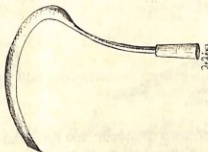
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

δρεπάνι

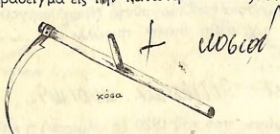
Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

..... μὲν οὖν ρεβίθια καὶ ὀσπρία.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο καμπερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ.

..... 40 πόδας.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

..... οἱ ἴδιοι θερισταί.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλὴ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... 5, 4, 6 σταχυὰ ἀπὸ
..... ἑνὸς ἡμέρας.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... *περιέξ. (περόβατα)*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ προῖον ;

..... *ἄνδρες καὶ γυναῖκες*

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθεῶσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

..... *οὐκ*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... *Μαζιεύει*
 ὡς πρὸς *ὅχι*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

..... *Ναι*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

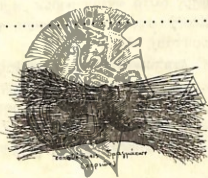
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..... *Ἄμεσως*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρουῖλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

О манах Верных. Мнъ вѣрже
бѣдѣхъ гонимыхъ маи
ауто въ нѣмъ бѣдѣхъ (Бератно).

JOHN

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθεοῦντο ;

А. у. р. о. з. а. в.
Д. р. и. н. г.
П. л. а. в. е. н. а.
С. л. о.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) 'Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια τής πατάτας εις τόν τόπον σας ; 1810-20

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς..... *Μάρτιο.*

Σπέρσιμο.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.

Μὲ Τβανι, Κανι, τβάνη.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

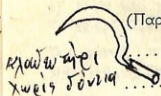
- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, φίκαν); Ἐσυναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.

Μόλιαν, Μὲ ἔξτρας, χόρτον, Ἐξωχόρτο, Μὲ μβαδένι, καβαί, Ἐδίσω, Διαποτίν, καὶ θε, Μπζάνο, Μὲ τὸ, Ρ.Υ.Ι.Ο., Χόρτο.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.).

Δ.Θ.Υ.Ν.Ι.Ο.Ν.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).

*Κλαῖω τῆς
Χωρὶς δόντια*

Μοβαί

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

..... *ἡ.ε. πύρινο... αἶμα...*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπου λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

..... *Θημωνία... εὐρύχωρη... διὰ βλαχίας... πρὸς*
καὶ μέγα...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι;

..... *ἔργον...*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

..... *ἡ.ε. καθε... χωρὶς... αὐτὴ*
αἶμα...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με πόσαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..... αὐτὸν αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...
αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

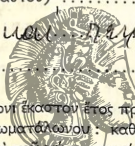
7... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διαμείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...
αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...
αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...

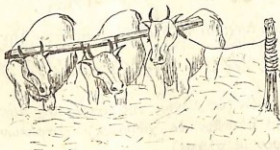
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν... αὐτὸν...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰογδήποτε ἄλλον.

...*Εὐκλειαν... ἀρθρῶ... τὰ... ἀρθρῶ... φῆ...*
αὐτὸν... ὡρὸς... τὰ... ῥυθμῶ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένῳ ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῆλος, ὡς δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

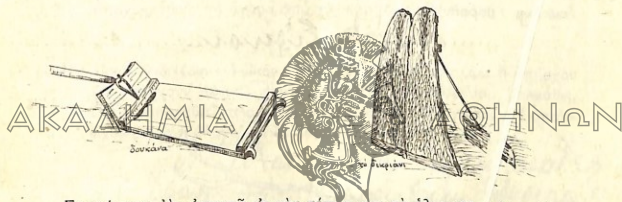
...*τὰ... ζῶα... ἀρθρῶ... τὰ... ἀρθρῶ... φῆ...*
μὲ... τὸν... ζυγὸν... ποῦ... ὀρμίζονται...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας, ἢ ἰχνογραφήματα).....

...*τα... ἀλωνα... δικριάν... β... β... με...*
Ουκάν...

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδας σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνιον, δικριάνιον, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ τῆς ἰσχύος δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ δειλῖα (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- 8) Ἀπὸ ποῖαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποῖαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;.....

..... 9 π. μ. ἀρχίζει καὶ τελειώνει
εἰς τὸ ἀγροεὶναι μὲν.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):.....

..... δικούλι ξύλον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικούλι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους;.....

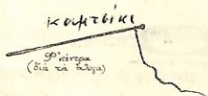
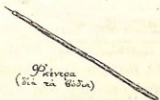
..... διαμύρια.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

..... καὶ ἐφ'ὃς μὲν γαῖαν
..... τὴν ἀγροὶν μὲν καὶ τὰ κτήνη.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... ὅλε ἐν τῷ ἄλῳνι ἡμέρας
..... 7 2

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... ὅλε
.....

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰς τοῦ ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοῖ ἀλωνισταῖς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστῆς καὶ ἀγωνιστῆς) οἱ ὅποιοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἀλογὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν

..... οἱ... ἴδιοι... βοδοὶ... ἄλογα...
..... δ... ὅλῳν... ὅλῳν... μάλαμα... μάλαμα...
..... μετὰ... ὅλῳν... ὅλῳν... ὅλῳν... ὅλῳν...
.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ τὰς καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... ὅλε
.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

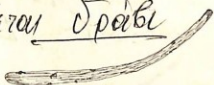
.....
.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....μαζαρένια... ρεβιθῶν
... φακῶν... ραυτῶν........

τὸ ξύλον ὀνομάζεται στράβι

κόπανοι στρογγυλοὶ

ξύλο καμπυλωτὸ διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ ἀγροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Οχι

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

δ.β.θ. Σοφομαζοπουλου
ἐντυπωσιάζονται 1968 Σ.Ι.Καυφια

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔξιμον τοῦτο.....

καὶ πρὸς ποίον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔμμενον τοῦτο:.....
 εὐφροσύνη. ἑκπαρρησία. εὐδία
 καὶ εὐδαιμονία. καὶ εὐκρασία.
 (σάφια γνώμη) καὶ εὐδαιμονία.

2) Με ποίον εργαλείον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

.....Σ. ΜΟΥΖ. - Ε. ΜΑΡ.

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..... *Spiders may grow on* 10x1
 of the 10x1

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τῶν κόντυλων ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν, ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...красива...мал...българин...жонка...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξὶς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... τοῦ χοντρούλου... λευκί-
 ζου... βιν...
 ...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

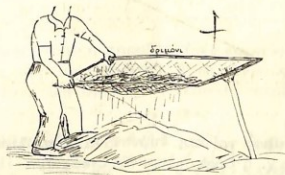
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο· παλιὸ δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀρυλόγος

δριμόνι

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίαις τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Χρυσὴ κορυμμή... διεργασμένη...
 χρυσὴ... ἀεραζομένη...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργου;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

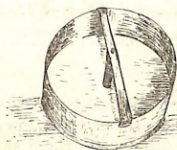
Μετὰ τὴν ἐργασίαν...
 μεταφερόμενος...
 μεταφέρει...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

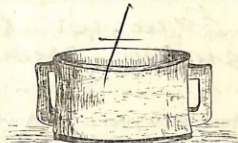
γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., "παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ", βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ναι, Μις, εὐ. μαρτυρῶν.....
 10. περίπου.....

μικροκοίλα

κουτί

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, +

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ χυφτιάτικο, +

δ) τὸ αὐλωνιάτικο κλπ. +

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

μ.ε. το. ζ.ε.ζ.ι.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

εἰς... οἰκίαν... εἰς... ἀγρὸν...
 οἰκίαν... ἀγρὸν...
 οἰκίαν... ἀγρὸν...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....η.

.....θ.χ.ι.

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....θ.χ.ι.

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν Αθήναις τῇ 13-3-1970

Πρὸς

τὸν Ἰδρυτὴν τῆς Ἑλληνικῆς Γεωγραφικῆς
Ἑταιρείας καὶ τῆς
ΠΟΛΙΤΕΥΣΕΩΣ (136)

Ἐφορῶν τῇ τιμῇ καὶ ἐπιμερίᾳ τῆς ἐν ἡμῶν
ἰσχύος τοῦ ἀπολαύοντος τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας
ἐνταυτοῦ καὶ περὶ τῆς ἐνταυτοῦ ἐργασίας
ἐνταυτοῦ ἐργασίας.

Μετὰ τῆς
ὁ δὲ τῆς τοῦ ἑργασίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

τ' ὄργουμα.

Οὐ κατὸς ζωγράφος δύο πράγματα πρέπει
να καὶ πρὶν ν' ἀρχίσῃ νὰ εὐρυνῶν. Νάχῃ
κατὸ ζωγρὰ καὶ κατὸ ἀγέτρι. Γιαυτὸ ὅπο
κρὸ ταῖς τὰ ζά' εἰ νάνη γερὰ καὶ νὰ
βράζην πέρα τ' ὄργουμα τοῦ γύρεμα κι τὸ
ἀγέτρις δρίεις. Ὑποίρα, μετὰ τ' ἀγέτρις.

Ἀγέτρις καὶ καὶ κοίμησι, ἄμα εἶναι διαφένου
παραξίνῃ ἐστὶ γύρεται τοῦ ἐνὶ ψκείαν
ἔναι κοίμησι ἢ μὴ γερὰ νὰ βράζην τοῖ
ζά' γιὰ νὰ περπατῇ, αἱ εἶναι ἔτοιμοις
γιὰ τοῦ ὄργουμα. Ἐξάρα νὰ τοῦ πῶς ψκείαν
καὶ τ' ὅπως γιὰ νὰ βράζ' τ' ὄργουμα
ἢ τὰ χαρμάνια νὰ ζαχαψῇ. Κι περμένει
τὴ βραχὺ τ' Θεοῦ γροντιῖς αὐτό.

Ἄμα βράζει καὶ καὶ καὶ ἀγαφρῶνι τὰ χαρμα-
τα βυώνιτι προῖ χαρμάνια ἄμα λατγῶ
οὐ καὶ καὶ δίνει τὰ βόδια τ' νὰ γὰν
λίγου, τὰ παχυνάς καὶ ἄμα ἀποβῶνι τοῖ
φαῖ τοῦ τὰ γὰν. Φαυτῶνι τ' ἀγέτρι ἐστὶ
μπαζὰ ἢ ἐστὶ γερὰ, ἀνὸμα βάνι ἀπὸν
μὴ μπαζὰ χαρτὰρ γιὰ τοῦ ζωγρὰ, τοῦ
βακούχιτ μὴ τοῦ φαυρὶ τ' βυζερῶνι τὰ
βόδια τ' ἀπὸ πῖου, ζυμένια μὴ τοῦ ζυγῶ

ἂν εἶναι ἰδιώδης, γουρταμέναι τοῦ ζυγῶ
 ἂν ἔχη καυσουτοπιά, τῇ χούρᾳ τοῦ χερ
 καὶ ξικνῶν. Φθαίνει τοῦ χουρᾶρ εταπαῶν,
 ξιγουρζώνη, ζῶ τοῦ ζωγᾶρ γυνᾶν καὶ
 τῇ ἀνατολῇ καὶ μᾶν τοῦ σταυρῶ τ.
 ὕβτυρα ξινῶν. ὅ ὦ μπροστά χάνιτι τοῦ
 ἐνὶ γένιτι τοῦ χουρᾶν. Ξυκίος κρατᾶν
 χιρᾶ τ' χειρουζαβα καὶ πατάει μὴ δύναμι
 διακαῖ νὰ μπαινῇ πρὸ θάλασσά τοῦ ἐνὶ.
 ποὶ καὶ ποὶ βιτώνει τὰ ζᾶ νὰ ἱτυρπατῶν
 γρηγορώτερα. Ἡ γούρα καὶ γίγνιτι καὶ βίττω
 ὅτῃν αἰὼν ἔχη μὲν καὶ μ' αὐτῇ, εἰς τὸ
 λαβῆς καὶ τὰ χερτάριον π' αὐτῶν τοῦ
 ἐνὶ. Τοῦ μεθιέρ αὐτῇ τὰ γὰρ ζῖζου
 καὶ ἀρχίζει παρὶ. Ἀὐτὸς ἀργῶν καὶ ἡ γυνῆ
 τ' ἡ τοῦ πιδι τ' ὅθῃ τὸ πατουβίς
 τ' ἀόργουον. ἔτι συνεχίζει ἡ ὄρσις
 μέχρι νὰ τῇ γυνῇ τοῦ χουρᾶν.

Τοῦ γύρεμα (διβόλιασμα)

Τοῦ χοιρὰρ μπαρμὴ κι νὰ σπαρῶ βροῦ
 πρῶτον - ὄργανομα σπάρειν μαζί - κι αὐτὸ
 γίνετ' ἐν τῷ χοιρὰρ ἔνι ἀπ' ἡναξιάτ' κ' αἰ
 καθαριότητα, ρυθισα, φανερὰ κι ἡτ' ἄλλα. Ἀν
 ὅπως ἔνι βρασιὰ διβόλιαζιτ' ἐν τῷ γύρεμα
 γίνετ' ὑπερὰ ἀπὸ καμμιὰ δεκαμνηταριά
 ἔκκοβ' ἑκατὶς ἡτ' ὄργανομα ἡναξία κι
 τὸν κερὸ, οἱ αὐθακίς βροῦ γύρεμα γίναντ' αἰ
 βραυροῦτ' ἐν ἄλλας ἀπ' ὄργανομα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ^{Τοῦ σπάρειν} ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ γύρεμα κατὰ φύσιν πρὸς τὸν
 μαζὸς κι οὐ σπάρειν. Τὸ σπῆρον τοῦ διαζέχει
 ἀπ' τὴν προηγουμένη σπέρμα νὰνι ψευδοκίμα
 κι νὰ μὴν ἔχει ξένα βόια μέσα, βύκου
 κωὰρ, βροῦ ὄργανομα κι ἄλλα. Παρὰ πέραν
 κατὰ φύσιν κι ψευδοκίμα σπῆρ' κι
 τὰ κομπανίζαμ' νὰ βράζωμ' νὰ βιδώσῃ
 βροῦ. Τὰρα ὑπάρχει τὰ καθαριότητα κι
 τὸν καθαρίζωμ'. Πρὶν παρῶμ' τοῦ σπῆρον
 γιὰ σπάρειν βάζωμ' δαυτινὴν νὰ μὴ
 τοῖν φῶν τὰ ζοῦμ' αἰ. Μετὰ τοῦ διβό-
 λιασμοῦ εἶναι τὸ σπάρειν. Παίρνει

Η)

οὐ γινώσκεις οὐδὲ τὰ τερασθεῖα ποιεῖν
 καὶ προτίττει τοῦ βακκί μὴ τοῦ ἐπόρου
 τοῦ βακοῦς π' ἐπέρνει καὶ γαυροῦ ἐπὶ
 χαρὰν. Κόβ' ἐρασιῆς γιὰ ἐπαρξία
 καὶ ἐπὶ πτωχῶν τὸ ἐπὶ μὴ τοῦ
 χερ. Κιὰ ἐραχίρια ἔνα βῆμα μια
 ξιρῶα μια διξία μια μπανῶα καὶ τοῦ
 πρπαῖτρα δὲ σταματᾷ. ἔχει καὶ τὰ πιδί
 καὶ τὰ νὰ βαρῶν τὰ πῆλ νὰ μὴ τῶν
 τοῦ ἐπόρου. ἔβτιρα οὐρῶν καὶ ἐκίταξίτα
 οὐ ἐπόρου. Μπορεῖ καὶ νὰ ἐπὶ μὴ
 βῶα καὶ ἔ' μπαρῶα. καὶ ἔνα ἐπὶ τῶν
 βῶα καὶ νὰ βῶα ἔ' παν. ἔ' τὸ τῶν
 ὦν καὶ τοῦ ἐπαρῶν.

τοῦ βουτάνιμα

Κθαρὴν κατ' ἐπὶ χαρτάρια πῆλ ἐπὶ
 παρτό καὶ τοῦ πῆλ οὐρῶν. Πᾶν
 χαίνεται ἐπὶ τοῦ καμμένου. Τρέχει
 τότε οὐ γινώσκεις μὴ τὴ φαμίζια καὶ
 ἔχου καὶ μὴ γὰρ φαμίζια δὲ καὶ τοῦ βῶ-
 τανίζει. Ξιρῶν καὶ οὐδὲ τὰ χαρτάρια
 μὴ τοῦ χερ καὶ τὰ βαρῶν τὸ ἔ' κρεῖς.
 Αὐτὸ γίνετι μὴ νὰ καθαρίῃ οὐδὲν

τοῦ χορεύ. Τώρα ὑπάρχει γάρμακα
ποὶ ξυροῦν ἀπ' τ' ρίζα τὰ χορτοῦρια
χορὶς νὰ πράξνει τοῦ βταῖρ.

τοῦ λίπαβια

τοῦ κοῦπρια γάρμα καζύγερα θάτου.
Πορὰ δὲν ξέρει ἀπὸ λίπαβια. Πρὶν
τ' ὄρχουμα ρίχνει κοῦπρια ἀπὸ πρόβατα
ἢ γίδια στοῦ χορεύ. Τώρα ρίχνει
λίπαβια ὑέτιρα ἀπ' τοῦ βοτάνισμα. Ὅποιος
ἔχει ρίχνει καὶ κοῦπρια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

οὐ δέχεται

Μιγαλὶν τὰ ἔπαρτα φασκῶν καὶ κητριῶν,
γίνονται ἔτηα γιὰ θέραι. Ζυνάξι οὐ γινώσκον
τὰ ὀπρὰ διρπῶντα καὶ ἄλλα. Χαράζονται
ξικνῶν τ' αὐτοῖς γιὰ τὸ χορεύ. Πᾶν νὰ
θερίαν.

- Κάστα' μπιρινιῖτια οἱ Μύτροι

- Φηαρισῶ τοῦ ἴδιου λιπῶρα Νόιζοι.

Θεοῖν κανένας τὸ ὄρως καὶ θιοῦν τ' αὐτοῖς
καὶ καζυμυρίζονται οἱ θερετάδες. Ὅτι καὶ
τὶ γλῆψ! πορὰ εἶσα ἄνθρωπος. Θερετάδες
μὴ τὰ διρπῶντα εἶσα νόμο εἶδες (χαῖς) μὴ

τοῦ τερπνῆρ ἐπὶ μάτια τῆς γυναικὸς ληκόν-
 μένεις μὴ χαίβανια ζαζίκια κι αὐτὰ νὰ
 βουδνε, γεφόντ μὴ μπασιόνι ἐπὶ χερ
 νὰ παῖν ἀγάγια ἀγάγια κι ἄλλοι ἄνδρες παῖδοι
 μὴ ζὰ βαρυνέταξ' αἱ αἱ ντὲ ρε' βαρύνετ.
 Εἶναι κι γιανουπαῖδια κι τσοῦπρες π' πᾶν
 χαρταίνοντα κι χειρῶν τοῦ κατ'μαρου.
 Μπορεῖ νὰ ζέν κι κανένα τραγουδάκι.
 Οἷζας αὐτὸς οὐ κουφάικς ρουβουζαῖ ἀρ'
 τῶ ράχεις κι τὰ κατ'μαρία κατ' τὸν
 κάμπο, ἐπὶ χαρὰγια. Ζὰ φτάνει λαζιάζει
 καρδιά νὰ ξαπαύταται κι ὕψιμα ληκόν
 βανει φουνὴ οὐ τραγουδεύετ. «ἔξ' αὐρὴ
 πιδιά' αἱ τσοῦπρες χάντει τὰ δισπάνια
 κι ἀγκραδάτετ» κι βροῦν ἀφίντ. «εὐάνει
 κατὰ τὰ λιπικέτια ἀφέντ' νὰ χιμῆσιν
 τ' ἀμπάρια χιμῆ κι χιμῆτ» κι ἀρχίζει οὐ
 θροῦν. Κανένας κι τὸν ἔργου τ. Τὰ
 δισπάνια κόνει κι τὸ χερ μαζεύ. Τὰ
 χειροβούζα πάντε ἔξ' ἰνῶντι ἀγκασί'ς
 κι οἱ ἀγκασί'ς δισπάνια. Ἐνας γιρός
 ἀντρου δένει τὰ δισπάνια μὴ δισκατκό,
 ψο' ἐπαρτό κουμένα ἐτ' ρίζα κι βριμέντα,
 μὴ βρίζα ἢ μὴ χαρτάρια μακριά κι

έχοντάς. Λέν οι τραγῦνδια οὐ διρβετοῦν
 παρὰ τοῦ θέρου. Τοῦ ξιφίερ βάνει γυνή
 οὐ ἀρχιδιρβής κι στοματὰν γιὰ γίγον ἡ θεία.
 Κάδαντι αἶροι βούν ἴκιον τότες ἀπὸ κάνα καρό
 κγαρί κι τῶν ψαράκι κουβιντιάσαντα.
 Μπορὶ νὰ καμανίονε σκόρδου μὴ τῷ σκούρδου γαῖρη
 μὴ ψαρί κι γὰρ ἀντάρα κι νὰ φκειάξενε σκούρδα
 ποῦνε γαῖ τ' θέρου. Ἄρροι τῶν παρὶ νιρόξου
 νυρὸ ξυδι κι γὰρ ἀντάρα ποῦνε κι αὐτό
 τ' θέρου γαῖ. Σὰν ἀποκάνει τοῦ γαῖ τς
 μπορὶ κι νὰ τιντῶν γίγον τὴν ἀρίδα τὴ
 νὰ ξεποβάσκει. Τὰ γίονα πάντα γιουγκράνα
 κι ὅζα. Οἱ μαννάει τότες βῶν τὰ βιζανάρκα
 μιξάρκα π' κρῶναι μέχρι τότες ἐπ' ἀνακεφαλήνα
 βαμάρκα ἀπ' τὰ ζα, βούν ἴκιον. Σὶ γίγον
 χουιάζει παρὶ οὐ διρβετής κι οὐ θέρους βονιχίτη
 τοῦ κακὸ εἶνει τοῦ γιουγκρὸ ἀπ' θρατάει
 τὰ κινάγια κι βαζακουτιάς τοῦ μναρὸ.
 Οἱ γναῖκε ἀνάρκει δὲν ἔχει μὴ τὸ μπορὶς
 βαμακέζεις. Ἄρροι κι οἱ ἀντρεῖς ἔχει φανδὰ
 κι ἄρροι παρὶ δὲν μαντήγια νὰ μὴ τὸ τειριάν
 ἡ ζέστα. Ἀρράγια ἀράγια γίρν οὐ ἔγριος
 ἐπ' ὅδε. Ἦν εἶνε ξεγραφῆναι καρὰ τοῦ
 σπαρτό μαζεύει τοὶ δισάτια κι τὰ φκειάν

στραγγή ὀφρυνιά, κοίκοι μὲ τὰ σταῖχα
 πομένα κι μὲτ' ἐπὶν κουρρή. Ἄν δὲν
 ξεράσῃ τ' ἀφ' ἑν στρέψει τὰ ξεράσῃ.
 Ἄλλο γίνηται καθ' ἑν μὲρ μὴ τοῦ ἄλλου
 μέχρι νὰ τελευτῶναι οἷα τὰ χαράματα,

Τὸ ἀζώνισμα

Χαρα' εἰσὶν γυροὶ πᾶσι κατὰ καὶ
 φουκούμενα ἑσπάρτα. Χαρα' εἰσὶν ἀζωνιάτ
 π' οὐδ' ὀφρυνιά εἰ κατὰ ἄρῳ κατὰ μπιρι-
 κίτ. Τὸ ἀζώνισμα ποῖται νὰ εἴναι χαμαί-
 νισι ἢ πτερίνοι. Τοῦ χαμαίνισι ποῖται
 τε πρὶν τ' ἀζώνισμα εἰ χρήτει μὴ ἄλλου
 ἀπὸ χαῖμα βουνίς, γιζωνίς κι ἄλλου
 ναματίνισι. Τοῦ πτερίνου ἔχει πταίσις
 ἀπ' κατ' δὲ δέχῃ χρῆσις. Ἄλλο καθαρίζεται
 μόνον. Στὴ μὲτ' ἄρῳ ἔχει ξύζινον στρυγρό
 μαχημένον π' νὰ μὴ βραίνει. Στ' ἀζώνι
 καθαρίζῃ εἰ γυροὶ τὰ δικάτα τοῖ
 εἰσὶν μὴ τὰ σταῖχα δ' ἀπὸν τ' ἀπὸν
 τρῶρα βρῶν στρυγρό νάχῃ ἴδιον πᾶσι
 οἷα δὲ. ἔρχεται κι ἀζωνιάτς μὴ τ' ἀζω-
 γαί. Ποῖται τ' οὐζυρία, ποῖται σκινά

ἐν' αὐτό, κι δὲν τόσες θλίψ' ὅσοι κι τὰ
ζα, π' νὰ μὴ εὐέλχει. Ἀπ' τὴν μινιά κι τὴν
ἐξην ἄννη. Ἐννὶ δύο μικρότεραι θλίψ'
γὰ νὰ περνᾷ μὲν ἓνα κομμάτ' ξύρου
π' δὲ μπαζιάς τ' ἄρρα βινεὶ ποὶ θάλλει
βιῶν βτρνερό. Σὶ κὰθε θλίψ' περνᾷ τοῖ
κινυάρι ἀποὺ κὰθε ζῶν κι ἐπὶ μικρὴ
ἐπὶν ἄκρη τοῦ ξύρου ὅπου εἶπαμ' πρῶτ' ἔργα.
Κι καμτωμένη τ' ἄρρα. Ἄστα γυρίζουν
πρῶτα ἀπ' τοῦ βτρνερό κι ἡ τριχιά
λίαν λίαν ἀπλοῖνε. κατ' τὰ ἄκρη τ'
ἐξην πρῶτα τοῦ γυρῶν. αἱ ἀρῶν
πρῶται. Ἄμα ἀπλοῖνε πρῶτα μᾶζω κι
τὰ ζα γίαν γίαν ἔχουντι καυτὰ ἐπὶ
βτρνερό. Τότες βγαίνουμ' τοῦ ξύρου ἀπ'
τὴ θλίψ' κι γυρίζουμ' ἀνάποδα νὰ γέρνῃ
τ' ἄρρα. Κι αὐτὸ γίνετε. Σὰ πᾶντες
τὰ σταῖχνα ἀπ' τὸ καραμνιὸς σταματᾷμ'
γίαν τ' ἄρρα νὰ βγαίνουμ' τὸ καραμνιὸς
ἢ νὰ τὸ γυρίσωμ'. Κι ἔπειτα πρῶτα
τ' ἀπλοῖνε. Μέχρι νὰ γίῃ γυρῶν
οὔρα. Νὰ τριγυρᾷ τὰ σταῖχνα νὰ γυρᾷ
αἱ τόπου κορπῶ. Τότες σταματᾷμ' κι
γίνουμ' τὰ ζα. Μαζώνουμ' βουρὸ ἐπὶν

μαυρί τ' ἀρουραμένον. Ἄρρα τοῦ γέν
 βέρρα αὐτό ἱππὺς δὲν ἔχαιμε ὄνομα.
 Τὸ μαζεύει μὴ τοῦ δικαίτη κι
 τοῦ ρκισῶ, ξίλινα κι τὰ δύο. Κι περιμέ-
 νει τὰ πένε βουριάς νὰ γιχνισοῦμαι.
 Ἄρα πένε ἀρχίζει ἀπὸ αἱ γιχνισαῖτες
 κι τὰ δικαίτη, γιχνῶν ἀβέρτα. Νιὰ
 γνοῖμα μαζεύει μὴ τὴ γουκαρία τὰ
 χουγκάδια ἀπ' τοῦ γιχνισμένου. Τὰ ἐπὶ
 θύψει κουντοῖ τ' ἄχυρα μακριὰ. Ἐτε
 τειζειῶνται κι τὰ γιχνισμα. Ἦτοι ἐπὶ
 εἶναι μαζευμένοι μὴ χουγκάδια ἀπὸ
 ζεῖπει στὸν ἀπὸν, κόκκινον χουγκό, κι
 καθαρίζνει. Οἱ κορπὸς εἶναι χουγκά
 μακριὰ. Στὴ μέγυ βάνειται ἓνα ξύζιον
 διανρὸ ν' ἀγιά. Ὀύτρω ἀκούοντες εὐχὲς.
 - Καζουραμένον. Κι τοῦ χρόν.
 - ὀρκαρισῶ - ὀρκαρισῶ. γέει οἱ ἀψέντς.

Γερασεῖμ Χατζόπουλος
 Σωάννα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ